

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/37/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617207587
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5617207587.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a členov senátu JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov: matka - B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX a otec - T. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., okres C. L., toho času Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Prešov, o návrhu otca na zníženie výživného, v konaní o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2P/9/2018-50 zo dňa 29. januára 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 2P/9/2018-50 zo dňa 29. januára 2019 potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh otca zo dňa 13.12.2017, ktorým sa domáhal zníženia výživného na maloletého T. zo sumy 75,00 Eur na sumu zákonom stanoveného minimálneho výživného, pretože od 23.11.2017 je vo výkone trestu odňatia slobody. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Okresný súd vychádzal z preukázaných skutočností, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/223/2010-43 zo dňa XX.XX.XXXX bolo manželstvo rodičov maloletého T. rozvedené a otcovi bola uložená povinnosť platiť na jeho výživu sumou 75,00 Eur mesačne. Maloletý T. bol vtedy žiakom X. ročníka základnej školy. Okrem toho mal otec vyživovaciu povinnosť k dcére R., na výživu ktorej bol v tom čase zaviazaný platiť výživné vo výške 90,00 Eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/16/2014-27 zo dňa 14. mája 2014 okresný súd naposledy rozhodoval o otázke výživného na maloletého T., a to tak, že návrh otca na zníženie výživného zamietol. V čase posledného rozhodovania súd vychádzal pri posudzovaní schopností a možností otca platiť súdom stanovené výživné z predpokladanej minimálnej mzdy, ktorú by otec vzhľadom na svoje schopnosti a pracovné spôsobilosti mohol dosahovať (stavebná činnosť). Pri rozhodovaní o návrhu na zníženie výživného súd vyhodnotil postoj otca k plneniu si vyživovacej povinnosti ako nezodpovedný, konštatoval, že bol odsúdený za neplnenie si vyživovacej povinnosti, nevykonával živnosť, nepoberal žiaden príjem, čo nemôže ísť na úkor maloletého dieťa. Po rozvedení manželstva sa mu narodilo z partnerského vzťahu dňa XX.XX.XXXX dieťa, maloletá L. B..

3. Z vykonaného dokazovania okresný súd mal preukázané, že v súčasnosti maloletý T. navštevuje X. ročník Technického lýcea SPŠ v Tvrdošíne. Otec sa o syna nezaujíma už 9 rokov, a keďže otec neplatí riadne výživné, matka poberá náhradné výživné, ktoré je vyplácané namiesto navrhovateľa. Matka pracuje ako chýžná s príjmom 476,00 Eur. Spolu so synom býva v spoločnej domácnosti

s priateľom, ktorý jej finančne vypomáha. Matka nesúhlasila so znížením výživného, pretože syn má problémy so zubami a taktiež sa mu vrátila astma. Pokiaľ aj v minulosti chcela syna užiť, bola nútená zamestnať sa v zahraničí, pracovala v Rakúsku. Matka má vyživovaciu povinnosť aktuálne už iba voči maloletému T., dcéra je dospelá a má vlastnú rodinu. Otec maloletého T. je vo výkone trestu odňatia slobody od 23.11.2017 a koniec trestu má stanovený na deň 23.07.2020. Vo výkone trestu momentálne nie je pracovne zaradený a vykonáva trest za úmyselné trestné činy podľa § 323 Trestného zákona - útok na verejného činiteľa, § 207 Trestného zákona - zanedbanie povinnej výživy. Okrem maloletého T. má ešte vyživovaciu povinnosť voči maloletej L. B..

4. S poukazom na ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine v spojení s § 157 CMP konštatoval, že návrhu otca na zníženie výživného nie je možné vyhovieť. Výživné na maloletého T. vo výške 75,00 Eur mesačne nezodpovedá ani na krytie základných potrieb s prihliadnutím na jeho vek a veku zodpovedajúce odôvodnené potreby. Navrhovateľ je síce vo výkone trestu odňatia slobody, ťaživú situáciu, do ktorej sa však dostal, si spôsobil výlučne svojím zavinením, vo výkone trestu je za úmyselné trestné činy, a to dokonca aj pre trestný čin zanedbania povinnej výživy. Navrhovateľ svojím dlhodobým nezodpovedným prístupom sa pripravil o možný príjem a takéto jeho správanie nemôže byť hodnotené na úkor maloletého dieťaťa, a to už vôbec nie, keď príjem matky, ktorá vykonáva osobnú starostlivosť o maloletého syna, sa pohybuje na úrovni životného minima, keďže matka spĺňa podmienky na poberanie náhradného výživného.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, v ktorom dal do pozornosti, že tento návrh na zníženie výživného je už druhý v poradí, pričom do nepriaznivej finančnej situácie sa v minulosti dostal v dôsledku nevyplácania faktúr dodávateľskými firmami. Aktuálne nemá žiadne finančné prostriedky, nie je pracovne zaradený, pretože bol dlhšiu dobu v liečbe. Vždy však chcel pracovať a aj do budúcnosti má za to, že pokiaľ si odpyká trest, bude možné následne pristúpiť k zvýšeniu výživného. So synom sa nestretával práve kvôli nezhodám s bývalou manželkou. Verí v to, že v júli 2019 bude mať možnosť podmieneného prepustenia, a pokiaľ nedôjde k zníženiu výživného, bude mať stále problémy s exekútormi. Jeho životná úroveň je momentálne veľmi nízka, čo rešpektoval aj súd v Prešove, pokiaľ znížil výživné na maloletú L. B. na sumu 30 % zo sumy výživného minima. Mal za to, že takáto výška výživného, teda v sume minimálneho, by mala prislúchať aj jeho synovi T.. Návrh na zníženie výživného podával z dôvodu neschopnosti momentálne platiť výživné v súdom stanovenej výške.

7. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť, pretože zníženie výživného nie je v záujme a v prospech maloletého dieťaťa. Otec si dlhodobu a opakovane neplní svoju vyživovaciu povinnosť, v dôsledku čoho matka poberá náhradné výživné, ktoré je nepostačujúce už v súčasnej dobe.

8. Matka vo vyjadrení k podanému odvolaniu nesúhlasila so znížením výživného, pretože otec si nikdy svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplnil. Nebol ochotný platiť ani súdom určené výživné v sume 75,00 Eur mesačne. Od rozvodu manželstva prešlo už 10 rokov, maloletý T. má XX rokov a je zrejmé, že podstatne sa zvýšili jeho bežné životné náklady, náklady spojené so štúdiom na strednej škole. Výživné určené pred 10 rokmi nepokrýva ani základné potreby spojené s cestovaním či štúdiom. Štát jej poskytuje náhradné výživné, ktoré dostáva už 6 mesiacov, keďže otec dieťaťa nemá záujem podieľať sa na platení výživného voči synovi.

9. Otec maloletého dieťaťa na vyjadrenie matky reagoval podaním zo dňa 30. mája 2019, v ktorom zotrval na dôvodoch podaného odvolania. Zdôraznil, že v odvolaní nepísal, že bude podmienenčne prepustený, ale iba, že má nárok na podmienenčne prepustenie. Dal do pozornosti, že má ďalšie maloleté dieťa, a to L. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je momentálne v náhradnej starostlivosti u svojej starej matky, pričom toto dieťa ide do X. ročníka základnej školy.

10. V podaní zo dňa 30. mája 2019 otec reagoval aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka k jeho odvolaniu a k tomuto vyjadreniu zdôraznil, že už v roku 2016 sa domáhal zníženia výživného, avšak neúspešne. Výživné si v minulosti neplnil z dôvodu, že mu neboli uhrádzané faktúry. Nemožno hovoriť, že výživné neplatil úmyselne.

11. Vyjadrenie otca bolo doručené matke dňa 10.06.2019 a kolíznemu opatrovníkovi dňa 04.06.2019. Ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu na toto vyjadrenie títo účastníci konania písomne nereagovali.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP), a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

13. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Na doplnenie považoval súd druhej inštancie za potrebné reagovať na odvolacie námietky otca formulované v podanom opravnom prostriedku.

15. Zákon o rodine v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného rodiča voči dieťaťu. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Podľa súdnej praxe pre určenie výšky výživného k dieťaťu sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam povinného rodiča. Na stanovenie výšky výživného je potrebné skúmať majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností povinného rodiča. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania. Po rozhodnutí môže dôjsť k zmene odôvodnených potrieb oprávneného (napr. v súvislosti s pribúdajúcim vekom, začínajúcou školskou dochádzkou, prípravou na budúce povolanie, atď.), môže nastať i zmena v možnostiach a schopnostiach povinného (napr. v dôsledku zmeny zárobku, pribudnutia či zániku vyživovacej povinnosti, atď.). Ak sa tak stane, je možné previesť novú úpravu výšky výživného, a to buď jeho zvýšením alebo znížením, alebo dokonca zrušením vyživovacej povinnosti. Zmena rozsudku v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je prípustná od doby, kedy došlo k zmene pomerov. Zmena pomerov sa musí týkať skutočností, na ktorých bolo založené prechádzajúce rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu. Súd, ktorý má rozhodovať o novej úprave výživného, musí spoľahlivo zistiť, kedy došlo k zmene pomerov, rozhodnutie, ktorým sa mení pôvodné rozhodnutie, musí nadväzovať na pôvodné rozhodnutie vo svojom obsahu, ale i vo svojom výroku.

17. Z hľadiska právneho rozmeru posudzovanej veci krajský súd sa stotožnil s úvahami súdu prvej inštancie pri hodnotení zistených skutočností, ako aj s jeho závermi. Tak ako správne konštatoval okresný súd, s poukazom na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine (citovaného v napadnutom rozhodnutí) nebolo možné prihliadať na aktuálny pokles príjmu otca z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý (okrem iného) vykonáva za prečin zanedbania povinnej výživy.

18. V nadväznosti na dôvody odvolania krajský súd považoval za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ sa rodič zbavil svojím úmyselným konaním, kvôli ktorému bol odsúdený na trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré má podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

19. Keďže v odvolacom konaní neboli zistené a preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odvodňovali zmenu rozhodnutia, krajský súd na základe zisteného skutkového a skutočného stavu, prihliadajúc na citovanú právnu úpravu, rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

20. Súčasne odvolací súd konštatuje aj správnosť napadnutého rozhodnutia v jeho výrokovej časti o trovách konania, ktoré plne zodpovedá ust. § 52 CMP.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

22. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné, alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.